

Lad os komme i gang med undskyldninger

■ **BLOGS** | Af: Annette Franck

15. aug 2019

Det er så indlysende, at en leder skal kunne undskylde på vegne af sin organisation. 'Endeløst', siger kritikere. Netop, for det handler om garanti for udvikling, så lad os komme i gang med de undskyldninger.

Vis mig en, der ikke er rørt over Statsministerens undskyldning til Godhavndrengene. Det forekommer oplagt, at de berørte har krav på den anerkendelse, de nu langt om længe har fået.

Nødvendigheden af undskyldningen er så indlysende, at vi nu ser politikere sige undskyld for, at de ikke sagde undskyld før. Jep, det gør Jan E. Jørgensen (Berlingske, 14 aug). Han var socialordfører for Venstre, da undskyldningen senest blev afvist i et beslutningsforslag fra den daværende opposition (Beslutningsforslag B55, 2015-16).

Gennem årene har begrundelserne for ikke at ville undskylde været taktiske og bureaukratiske. Det har handlet om forældelse, at undgå erstatningsansvar, problematisering af afgrænsning for undskyldningen, for hvem skulle den dække osv. Virkeligt utiltalende, når vi samtidigt hører lyslevende mennesker fortælle hårrejsende oplevelser, som ingen betvivler.

Tom Jensen, Berlingske, sætter i en Facebook-kommentar fokus på det afgørende ved undskyldningen til Godhavnsdrengene: Soningen og undskyldningen var konkret. Nemlig.

Det konkrete rækker videre end de faktisk berørte. Det konkrete har nemlig konsekvenser for os alle. Når en leder siger undskyld for noget konkret til nogen, der har retten til at tage imod undskyldningen, så er det nemlig garanti for, at dette her ikke sker igen. Lederen påtager sig ansvar for at sætte en grænse og en standard. Det kan man i sagens natur ikke gøre med tilbagevirkende kraft, men fremadrettet vil vi som samfund have en anden standard for forvaltning af magt overfor de forsvarsløse efter Statsministerens undskyldning.

I Kristelig Dagblad argumenterer Sørine Gotfredsen: "Men tager man som stat hul på den store undskyldning, kan den blive endeløs." (14. Aug).

Det lyder da meget godt, tænker jeg. Lad os komme i gang. For i undskyldningen ligger jo erkendelsen af, at vi har flyttet os. Som samfund, institutioner, fag, brancher, personer. Vi gør noget, og efterfølgende erkender vi noget. Det hedder udvikling. Det afgørende er, at vi vedkender os konsekvenser, også når det er stærkt ubehageligt.

Derfor skal en leder skal kunne undskylde på vegne af det system eller den organisation, vedkommende har ansvar for. Også for noget, der ligger i fortiden. Det er en stærk garanti for, at lederen har sat en ny standard. Undskyldningen skal naturligvis give mening, hvilket forudsætter at f.eks. de skadelidte er tilstede og kan tage imod undskyldningen. Den konkrete soning, som Tom Jensen nævner. Det virker meningsløst, når undskyldningen er løsrevet fra nutiden, som vi har set det med historiske perioder flere hundrede år tilbage.

En nutidig undskyld er derimod virkeligt meningsfuld. Det er jo derfor vi er så mange, der er rørt over Statsministerens undskyldning til Godhavnsdrene.

Det kan jo give stof til eftertanke hos mange ledere. Hvad skal der til at genoprette vores tillid til Falck og 3F? En undskyldning fra de nye ledere, så vi får garanti for anerkendelse af alvoren i disse organisationers misrøgt af magt. Eller Danske Bank's hvidvask-sag? Ja, vi har brug for undskyldninger for den skade, det har påført vores tillidsfulde samfund. Det gælder også de mange grimme sager om svigt i kommunalt tilsyn trods utallige underretninger. Professionelle voksne, der ikke greb ind, selvom de ovenikøbet formelt havde ansvaret og magten. Beretningerne fra Tønderpigerne og Brønderslev børnene er jo lige så forfærdelige som Godhavnsdrenenes.

Juraen skal naturligvis på plads, det forstår vi. Men når der er afregnet parterne imellem, har samfundet brug for, at ansvarlige ledere garanterer at skaden ikke gentager sig, for lederne tager ansvar for at sætte en ny standard fremover. Det er en leders pligt og ret. Så lad os komme i gang med de undskyldninger.